

Wie er breekt

Laura Lippman bij Boekerij:

Suikerhuis
Nachtelijk ritueel
De laatste kogel (Perfectie)
De draad van de spin
Dadendrang
Verloren tijd
Levenslang
De kunst van het verdwijnen
Verdwenen zusjes
Als ik weg ben
Als ik aan je denk
Wie er breekt
De vrouw in het meer
Gebroken vertrouwen

Laura Lippman

Wie er breekt

Polly en Adam kunnen niet met elkaar en niet
zonder elkaar. Wie zal als eerste breken?

Eerste druk 2018
Tweede druk 2019
Derde druk 2022

ISBN 978-90-225-9468-1
ISBN 978-94-023-1107-5 (e-book)
NUR 305

Oorspronkelijke titel: *Sunburn*
Oorspronkelijke uitgever: William Morrow, an imprint of HarperCollins Publishers
Vertaling: Mariëtte van Gelder
Omslagontwerp: bij Barbara
Omslagbeeld: Arcangel Images
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2018 Laura Lippman
© 2018 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam
Published by arrangement with Lennart Sane Agency AB.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Ann en Michael
Omdat ik in het echte leven voor happy endings ben

Deel I

Rook

1

11 juni 1995, Belleville, Delaware

Het zijn die zonverbrande schouders die het 'm doen. Roze, vervelend. Ze heeft ze eergisteren verbrand, schat hij. Op vrijdag verbrand, gisteren gevoelig voor elke aanraking, vandaag een jeukerige pijn waar ze moeilijk af kan blijven. Ze voelt er nu ook aan, op een afwezige manier. De huid begint af te bladderen en die smalle schouders zullen niet lang meer zo gevoelig blijven. Hoe kan een rooie van in de dertig zo'n beginnersfout maken?

En wat doet ze hiér, op een barkruk zeventig kilometer landinwaarts, in een stadje dat zelden door onbekenden wordt aangedaan op zondagavond? Belleville is zo'n oord waar de mensen doorheen horen te rijden, en straks doen ze zelfs dat niet meer. Er wordt een grote ringweg aangelegd, zodat het strandverkeer geen vaart meer hoeft te minderen voor de snelheidscontrole in de oude hoofdstraat. Hij heeft de constructievoertuigen, inactief op zondag, gezien toen hij op weg was hiernaartoe. Etablissementen zoals deze bar annex restaurant, de High-Ho, zullen de weinige klandizie die ze nog hebben waarschijnlijk kwijtraken.

High-Ho. Een foutje? Had het Heigh-Ho moeten zijn? En in dat geval, was het dan vanwege de zeven dwergen, op weg naar huis vanuit de mijnen aan het eind van de dag, of vanwege de Lone Ranger die de zonsondergang tegemoetrijdt? Het lijkt geen van beide ergens op te slaan, op deze plek.

Niets hier lijkt ergens op te slaan.

Haar schouders zijn smal, puntig en zo hoog opgetrokken naar haar oren dat ze hem aan vleugels doen denken. De voorkant van haar roze-met-gele zomerjurk ziet er heel anders uit, vol en rond. Ze gedraagt zich alsof ze niet op aandacht van mannen zit te wachten, althans niet vanavond. Aan de voorkant, moet hij wel opmerken terwijl hij op een barkruk schuift, is ze niet zo verbrand. Het reepje huid dat zichtbaar is boven de betrekkelijk hooggesloten jurk heeft maar een zweempje kleur. Dat geldt ook voor haar wangen. Het is begin juni, met een briesje dat het makkelijk maakt om te vergeten hoeveel kracht de zon al heeft. Ze is duidelijk een zedig type, dus ze zal een badpak dragen, en waarschijnlijk zullen die schouders vergezeld gaan van een diepe rode v op haar rug. Gisteren zouden vingers die daar op de huid drukten witte afdrukken hebben achtergelaten.

Hij vraagt zich af of ze hier met iemand heeft afgesproken, iemand die crème op plekken zal smeren waar ze zelf niet bij kan. Het zou hem verbazen als het zo was. Het zou hem nog meer verbazen als ze bereid was met een onbekende mee te gaan, als geen van beide scenario's haar zou choqueren. Ja, ze heeft een preutse uitstraling, maar dat zijn juist degenen voor wie je moet oppassen.

Eén ding staat vast: ze voert iets in haar schild. Hij voelt zulke dingen aan, onmiskenbaar.

Hij stort zich niet op haar. Zo is hij niet. Het hoeft ook niet, als dat niet te ijdel klinkt. Het is gewoon een feit: hij lijkt op een Ken-pop, als Ken het hele jaar door prachtig bruin zou zijn. Lang en gespierd met regelmatige trekken, lichte ogen en donker haar. Vrouwen gaan er altijd van uit dat Ken een Barbie wil, maar hij heeft zijn vrouwen liever dun en een beetje schuw. In zijn vrije tijd gaat hij graag op hertenjacht. Met pijl-en-boog. Hij gaat naar de bossen in het westen van Maryland, waar hij de hele dag in een boom kan zitten wachten, en hij vindt het geweldig. In dat opzicht heeft Tom Petty zich vergist. Het wachten is niet het moeilijkst. Wachten kan prachtig zijn, weelderig, vol beloften. Hij is opgegroeid in de Bay Area, en zijn ouders, hippies die hun tijd vooruit waren – eigenlijk waren ze meer beatniks

dan hippies, al was het thuis ordelijk, normaal naar zijn idee – lieten hem meedoen aan een onderzoek van Stanford University: hij werd een kwartier in een kamer gezet met een marshmallow. Als hij die niet opat terwijl hij wachtte, zou hij er twee krijgen. Hij had gevraagd: *Hoelang moet ik blijven zitten om er drie te krijgen?* Ze lachten erom.

Pas toen hij in de twintig was, kwam hij erachter dat hij deel uitmaakte van een onderzoek om te bepalen of er een correlatie is tussen succes en het vermogen van een kind om het verlangen naar directe bevrediging te onderdrukken. Hij vindt het nog steeds niet eerlijk dat het experiment niet zo was opgezet dat een kind drie marshmallows kon krijgen als het twee keer zo lang als alle anderen bleef zitten.

Hij heeft twee krukken tussen hen vrijgelaten om zich niet aan haar op te dringen, maar hij zorgt wel dat ze het hoort als hij een glas wijn bestelt. Dat trekt haar aandacht: geen bier, maar wijn bestellen in een tent als deze. Dat was het idee, haar aandacht trekken. Ze zegt niets, maar ze kijkt opzij als hij het blondje achter de bar vraagt wat voor wijn ze hier schenken. Hij doet niet moeilijk over het aanbod, dat uit rood en wit bestaat. Letterlijk: ‘We hebben rode en we hebben witte.’ Hij vertrekt geen spier als de rode koud wordt geserveerd. Niet koud als in zestien graden, zoals een sommelier zou verordonneren, maar regelrecht-uit-de-koelkastkoud. Hij neemt een slokje, roept de serveerster terug en zegt zo beleefd: ‘Weet je? Ik wil hier best voor betalen, maar het smaakt me niet. Mag ik een biertje?’ Hij kijkt naar de taps. ‘Goose Island?’

Weer een snelle zijdelingse beweging van haar ogen, en dan terug naar haar eigen drankje – amberkleurig, met ijs. Waar ze vanavond ook naartoe gaat, het is hier niet ver vandaan. Hij kijkt in zijn eigen glas en zegt hardop, alsof hij het tegen zichzelf heeft: ‘Wat voor oetlul bestelt er nou rode wijn in een kroeg in Belleville, Delaware?’

‘Geen idee,’ zegt ze zonder naar hem te kijken. ‘Wat voor oetlul ben je?’

‘Een domme oetlul.’ Dat hebben zijn exen – een echtgenote voor de duur van vijf jaar, zeven of misschien acht vriendinnen, wat hem een

respectabel aantal lijkt voor een man van achtendertig – tenminste altijd tegen hem gezegd. ‘Kom je hier uit de buurt?’

‘Definieer “buurt”.’ Ze speelt niet mee, ze trekt zich terug.

‘Woon je hier?’

‘Nu wel.’

‘Die zonnebrand – ik ging er gewoon van uit dat je iemand was die na een paar dagen aan het strand weer terugging naar Baltimore of Washington.’

‘Nee. Ik woon hier.’

Hij ziet verbazing op het gezicht van de barvrouw oplichten.

‘Sinds wanneer?’

‘Sinds nu.’

Een grap, denkt hij. Je stopt niet gewoon om iets te drinken in een vreemde stad en besluit dan er te blijven. Niet in deze stad. Ze is niet bepaald Toscane of Oaxaca binnengereden, twee gebieden die hij goed kent en waarvan hij zich kan voorstellen dat iemand zou zeggen: *Ja, hier, dit is waar ik wortel wil schieten.* Ze is in Belleville, Delaware, met zijn afgetrapte, trieste hoofdstraat, een gehucht met nog geen tweeduizend inwoners, omsloten door maisvelden en kippenboerderijen. Kent ze hier mensen? De barvrouw gedraagt zich anders niet alsof ze hier woont of zelfs maar zou kunnen gaan wonen. Voor de barvrouw, blond, met een grote boezem en een met zorg onderhouden gebruide huid, bestaat die rooie niet. De barvrouw is daarentegen wél in hém geïnteresseerd, en ze probeert uit te vissen of hij op doorreis is of nog even zal blijven hangen.

Wat nog niet is besloten.

‘Zeg het maar als je wilt dat iemand je de roddels van hier vertelt,’ zegt de barvrouw met een knipoog tegen hem. ‘Het zou maar vijf minuten kosten.’

Barvrouwen en serveersters die zo openlijk met hem flirten, maken hem een beetje nerveus. Een man eten of bier voorzetten is al intiem genoeg.

Hij laat beide vrouwen met rust, drinkt zijn bier en kijkt naar de onvermijdelijke Orioles-wedstrijden op de onvermijdelijke tv met het

onvermijdelijk storende beeld. Ze spelen weer goed, of in elk geval beter. Wanneer de rooie haar derde drankje bijna op heeft, rekent hij af, vertrekt zonder iemand gedag te zeggen, loopt naar zijn pick-up op het gravel van het parkeerterrein en gaat in het donker zitten. Zonder zich te verstoppen, want er is geen betere manier om gevonden te worden dan proberen je te verstoppen.

Tien minuten later komt de rooie naar buiten. Ze steekt de autoweg over en zet koers naar het ouderwetse motel aan de overkant, zo een-tje dat om een parkeerterrein heen is gebouwd. Dit hier heet Valley View, hoewel er geen vallei is en ook geen uitzicht. De High-ho, het Valley View, de hoofdstraat – het lijkt alsof dit hele stadje in elkaar is gezet met restjes van een andere stad.

Hij wacht een kwartier, en dan gaat hij naar het kantoortje op de hoek van het motel en vraagt of er nog kamers zijn, al hangt er een groot rood bord KAMERS VRIJ achter het raam.

‘Hoeveel nachten?’ vraagt de receptionist, een watje van in de dertig.
‘Onbepaalde termijn. Ik kan je een creditcard geven als je wilt.’

‘Gek. U bent al de tweede vandaag die een kamer voor onbepaalde termijn zoekt.’

Hij hoeft niet te vragen wie de eerste was. Hij wijst zichzelf erop dat de praatgrage receptionist ook over hem zal praten.

‘Wil je mijn creditcard hebben?’

‘Contant geld is ook goed. Als je een week blijft, kunnen we je de kamer voor tweehonderdvijftig geven. Van maandag tot en met vrijdag komen er niet veel mensen. Maar, weet je, er is geen keuken, geen koelkast. Je moet uit eten gaan of dingen kopen die niet bederven.’ Hij voegt eraan toe: ‘Als het kamermeisje onverpakte etenswaren ziet, geeft ze het aan mij door. Ik wil geen mieren of kakkerlakken.’

‘Mag ik een koeltas op de kamer hebben?’

‘Als hij maar niet lekt.’

Hij geeft zijn creditcard.

‘Ik kan je een beter tarief bieden als je contant betaalt,’ zegt de receptionist, en hij schraapt zijn keel. ‘Tweehonderdtwintig dollar.’

Hij moet een soort zwendeltje hebben, hij zal de contante betalingen wel afromen, maar wat kan het hem schelen? Hij kan het lang uithouden in een motelkamer van tweehonderdtwintig dollar per week, ook al is er geen koelkast of kookplaat.

Hij vraagt zich af hoelang zij het kan uithouden.

2

Ze stapt vanuit kamer 5 een zonnige, warme ochtend in, te warm voor de tijd van het jaar, net als tijdens het weekend aan het strand, maar daar was nog een zeebriesje dat het draaglijk maakte. Ze zeiden dat het een bof was, zo'n warme dag begin juni, als het water nog zo koud is dat alleen kinderen zich erin wagen. De schoolvakanties waren nog niet eens begonnen en de rijen bij de meest gewilde restaurants waren nog te hanteren. *Een bof*, bleven ze maar zeggen, alsof ze zichzelf wilden overtuigen. *Een bof. Wat een bof.*

Is er iets triester dan losers die zichzelf wijs proberen te maken dat ze het goed getroffen hebben? Zo was zij vroeger ook, maar nu niet meer. Zij zegt iedereen waar het op staat, te beginnen met zichzelf.

Toen Gregg over een week aan het strand begon, had ze aan een huurhuis in Rehoboth of Dewey gedacht. Misschien niet echt aan het strand, maar in elk geval aan de oostkant van de autoweg.

Tja, ze waren dicht bij het strand geweest. Maar dan wel in Fenwick, aan de kant van de baai, en in een uit betonblokken opgetrokken complex met vier kleine appartementen, verdeeld over twee woonlagen, eigenlijk niet meer dan studio's. Een grote, rechthoekige kamer voor Jani en hen, een keukentje, een badkamer met alleen een douche, geen bad. En mieren. Overal golvende zwarte lijnen mieren.

'Dit is wat er nog te krijgen was, op het laatste moment,' zei Gregg. Ze vulde het in haar hoofd aan. *Dit is wat er nog te krijgen was, op het laatste moment, voor een vrek.* Er moest een beter verblijf te

vinden zijn aan de kust van Delaware, ook op het laatste moment.

Jani kon alleen slapen als het pikdonker was in de kamer, dus hielden ze haar lang op, tot negen of tien uur, want het alternatief was alle drie om acht uur naar bed gaan en in het donker liggen zonder elkaar aan te raken. De eerste nacht nam Gregg om een uur of twee het initiatief. Misschien had het een jaar of twee eerder sexy kunnen zijn, proberen het geluidloos in het donker te doen, maar ze vond al heel lang niets aan Gregg meer sexy.

‘Nee, nee, nee, dan wordt ze wakker.’

‘We kunnen haar een slaappilletje geven.’

Het had haar aan het denken gezet. Ze had zich afgevraagd of ze haar plannen niet beter kon wijzigen, maar nee, ze moest doorzetten. De volgende dag had ze hem wel gevraagd of hij dat echt zou doen, Jani een slaappil geven. Hij had stug volgehouden dat het een grapje was. Ze had besloten hem te geloven. Als ze hem niet geloofde, zou ze moeten blijven. En ze kon met geen mogelijkheid blijven.

Dat was op zaterdag. Ze trok een dunne witte blouse aan over haar badpak, maar zelfs die deed pijn aan haar schouders. Ze zat in elkaar gedoken onder de parasol, rillend alsof het koud was. Dat kan als je erg verbrand bent, dat je rillingen krijgt. Gregg speelde in de branding met Jani. Hij ging goed met haar om. Dat maakte ze zichzelf niet alleen maar wijs. Hij was een goede vader, goed genoeg, zo goed als ze wilde dat hij was.

Ze gingen terug naar de boulevard, de kleinere bij Rehoboth, die voor kleine kinderen als Jani leuker was dan die van Ocean City. Gregg probeerde de grootste pluchen panda voor Jani te winnen, maar hij kwam nooit verder dan de tweederangsprijzen. *Denk na*, wilde ze tegen hem zeggen. Voor de twintig dollar die het hem kostte om met een waterpistool op kleine doelwitjes te schieten en om ringen te gooien, kon hij iets veel beters kopen.

Op zondagochtend keek ze toe terwijl zij een zandkasteel bouwden. Om een uur of elf zei ze dat ze genoeg had van de zon en terugging naar huis. Huis, ha. De plek. Er was veel verkeer op de weg, het leek een eeuwigheid te duren om naar de overkant te komen. Ze trok haar

zomerjurk aan, pakte een tas in, de reistas op wieltjes, en schreef een briefje bij het briefje dat ze had meegebracht. Ze was bang voor wat er zou gebeuren als ze geen briefje achterliet. De briefjes waren trouwens meer voor Jani dan voor Gregg.

Ze liet de tas van de treden hotsen, de berm van de autoweg in, die ze bijna vierhonderd meter volgde, tot aan de staatsgrens, waar ze de plaatselijke bus naar het Greyhound-station in Ocean City wilde nemen. Vervolgens zou ze naar Baltimore gaan, al kon ze er niet lang blijven. Ze was er te makkelijk te vinden, ze zou terugvallen in bepaalde gewoonten.

Een oudere man in een Cadillac bood haar een lift aan naar Washington, en ze zag geen reden om te weigeren. Toen werd hij ranzig, met zijn sneue oude vingers die als een reumatische spin naar haar knieën slopen, en ze zei: 'Ik wil er hier uit.' Het was in Belleville. EEN VAN DE TIEN BESTE STADJES VAN AMERIKA, volgens een glimmend, vrij nieuw ogend bord.

Nu ze Belleville in het felle ochtendlicht ziet, vraagt ze zich af hoe de andere negen zijn.

Ze heeft niet echt een voorsprong. Gregg zal het briefje rond het middaguur hebben gevonden, toen ze thuiskwamen om te lunchen. Dat ze geen brood had gesmeerd en de tafel niet had gedekt, vond hij waarschijnlijk nog het ergste. Hij hield niet van haar en zij niet van hem. Hij stond al met één voet buiten de deur. Hij zou bij haar weggaan, een flatje huren. Hij zou nooit alimentatie betalen, niet zonder eindeloos gedram. Misschien zou ze zelfs een baan moeten zoeken. Wat lette haar dan een baan te zoeken en Jani bij hem te laten; hem eens laten voelen hoe het is om fulltime ouder te zijn? Hij zou haar niet klemzetten.

Als je in de bak hebt gezeten, ook al is het maar even, voel je je niet graag opgesloten.

Wat nu? Ze heeft over veel dingen nagedacht, maar niet over alles. Ze moet wat geld verdienen, genoeg om tegen de herfst naar het westen te trekken. Ze was ervan uitgegaan dat ze dat in Washington zou doen, maar misschien is het hier makkelijker.

Ze zal in elk geval moeilijker te vinden zijn.

Ze loopt naar het centrum van het stadje, door de hoofdstraat. Die Main Street heet. Er is een broodjeszaak, een kruidenier die Langley's heet, een kringloopwinkel ten bate van veteranen, een bloemist. Maar veel winkelpanden staan leeg, en zo te zien al heel lang.

Ze keert op haar schreden terug naar het motel, naar de bar die ze de vorige avond heeft uitgekozen toen ze de vent die haar een lift gaf liet stoppen. De High-Ho. Dat moet toch zeker de Heigh-Ho zijn?

Die gast aan de bar gisteravond was ontzettend knap, wel haar type – niet dat ze interesse had. Toch was ze verbaasd, een beetje beledigd zelfs, toen hij het zo makkelijk opgaf.

Een auto komt schijnbaar uit het niets en ze schrikt, schichtig als ze is, maar er kan nu nog niemand naar haar zoeken, en trouwens, het is niet verboden om je gezin op het strand achter te laten. Het verbaast haar dat niet meer vrouwen het doen. Ze heeft het idee uit een boek dat ze een paar maanden geleden heeft gelezen. Nou ja, ze heeft het niet echt gelezen en ze was haar eigen ontsnapping al een tijdje aan het voorbereiden, maar iedereen had het erover, alsof het een fantasie was. *Je moest eens weten*, wilde ze tegen de andere vrouwen aan Kentucky Avenue zeggen. *Je moest eens weten wat het inhoudt om van iets weg te lopen, wat je ervoor nodig hebt.*

Geld. Ze heeft een beetje. Ze moet meer hebben.

Die gast van gisteravond viel op haar, ze wist het zeker, maar die fout wil ze niet weer maken. Ze heeft genoeg geld om het twee, drie weken uit te houden. De zomer komt eraan, er is vast nog wel seizoenswerk te vinden. Ze vraagt zich af wanneer Gregg de rekeningen zal checken, zal zien hoeveel geld ze van hun gezamenlijke spaarrekening heeft weggesluisd in die laatste week voor hun 'vakantie'. De helft, wat is waar ze recht op had.

Het geld zal hem nog razender maken dan het feit dat ze hem heeft verlaten. *Jani is tenminste een vrij makkelijk kind*, wil ze tegen hem zeggen. Stel je voor dat het anders was. Dat kan hij niet. Gregg kan zich niets voorstellen. Het leven ontrolt zich zoals Gregg verwacht. Zelfs de verrassingen – Jani, hun huwelijk – verrassen hem niet. Zo iemand was zij ook. Maar zo gaat ze niet meer zijn, nooit meer.

Terug in het motel ziet ze de gast uit de bar tegen de deurpost van kamer 3 geleund staan. Het zou toeval kunnen zijn. Iedereen heeft een leven, iedereen is met iets bezig. Bega niet de vergissing te denken dat alles altijd om jou draait.

‘Hai,’ zegt hij. Hij is zo’n man die weg kan komen met alleen dat ene woord. *Hai*. Hij is aantrekkelijk op een karakterloze manier, en hij zal wel denken dat dat genoeg is. Het zal ook wel genoeg zijn geweest voor de meeste vrouwen. Ze beweegt haar vingers in een soort begroeting, maar houdt haar hand langs haar zij, alsof hij het niet waard is dat ze haar arm voor hem optilt.

‘Hoelang blijf je?’ vraagt hij.

‘Maakt jou dat iets uit?’

‘Ik denk dat alle mannen in de stad benieuwd zijn.’

Zo voorspelbaar. En niet eens waar. Ze heeft een versie van zichzelf die mannenblikken trekt, maar die heeft ze voorlopig uitgezet, misschien wel voor altijd. Het enige wat het haar ooit heeft gebracht is ellende.

‘Ik ben Adam Bosk,’ zegt hij. ‘Net als de peer, maar dan met een k in plaats van een c.’

‘Ik ben de Pink Lady,’ zegt ze. ‘Net als de appel.’

‘Zouden we toch vriendjes kunnen zijn, een peer en een appel?’

‘Ik dacht dat je geen appels met peren mocht vergelijken.’

Ze loopt langs hem heen haar kamer in.

Ze komt er pas weer uit als de zon ondergaat, wat betekent dat het bijna half negen is als ze zich weer vertoont. Sommige mensen zouden misschien gek worden als ze zo lang in een motelkamer moesten zitten met niets anders te eten dan wat kaas-pindacrackers die ze in haar tas heeft gevonden. Moedervoer. Gregg zal nu ook zulke trucjes moeten leren. Jani is een makkelijk kind, maar als ze honger krijgt, is er geen land meer mee te bezeilen. Ze geniet van de stilte. Niemand die haar nodig heeft, geen stemmen die haar roepen, niets wat schoon-gemaakt, gekookt of gewassen hoeft te worden. Het is nieuw voor haar. Ze zet de tv niet eens aan, maar gaat gewoon op het bed liggen en dompelt zich onder in de stilte.

Ze steekt de straat over, ziet de zon immens en rood achter de maisvelden zakken en heeft zo'n gevoel dat hij er ook zal zijn, meneer Peer. Hij is er. Ze zorgt dat er een kruk tussen hen in staat.

‘Wat drink je?’ vraagt hij.

‘Hoeveel geld heb je?’

Hij schiet in de lach. Ze denken altijd dat ze een grapje maakt. Gregg wel, zeker weten. Ze zou willen zeggen: *Let op. Ik heb je nog niet eens verteld hoe ik heet, maar ik vertel je wie ik ben, wat belangrijk voor me is.*

Alsof hij haar gedachten kan lezen, vraagt hij: ‘Hoe heet je, Pink Lady? Niet dat je nog lang roze zult blijven. Er zit een mooie tint bruin onder die zonnebrand. Ik wist niet dat mensen met rood haar zo bruin konden worden.’

Hoe héét ze eigenlijk? Welke naam zal ze gebruiken?

‘Polly Costello,’ zegt ze.

3

Jani wordt huilend om haar moeder wakker. Ze is pas drie, te jong om het te begrijpen. Gregg begrijpt het zelf amper. Ze vraagt Gregg het briefje nog eens voor te lezen, alsof de inhoud veranderd zou kunnen zijn sinds de laatste keer dat hij het heeft voorgelezen, gisteravond, en sinds gisteren bij de lunch en gisterochtend en de avond daarvoor. Het briefje verandert ook echt. Elke keer als hij het voorleest, voegt hij er iets aan toe. Een extra: 'Ik hou van je, Jani.' Dan, de keer daarna: 'Ik hou meer van je dan van wat ook, Jani.' Later denkt hij dat het een goed idee zou kunnen zijn om erbij te zeggen: 'Lief zijn voor pappie. Voor hem wordt dit nog moeilijker.'

Pauline is pas twee dagen weg, maar het briefje is al verfrommeld en versleten. Jani houdt het tegen haar gezicht, tussen haar wang en haar pluchen kat gedrukt, als ze gaat slapen. Ze valt huilend in slaap en wordt huilend wakker, en in de tussentijd heeft ze nachtmerries die haar laten gillen, prevelen en kreunen, maar haar niet wekken. Gregg wordt er wél wakker van.

Wat voor vrouw laat haar gezin nou in de steek? Gregg weet het wel. Het soort vrouw dat hij vier jaar geleden in een bar heeft opgepikt, juist omdat ze die katachtige, ongetemde energie uitstraalde. Hij had haar alleen voor de lol, meer niet. Ze krabde, ze beet en ze was voor alles te porren, overal en altijd.

Toen, midden in hun zomerzothed, plaste ze op een stripje en vormde zich een plusteken in het venstertje, maar het had net zo goed

een kruis kunnen zijn, en hij hing. Want ze bleek toch een braaf meisje te zijn. Zo braaf dat ze niet eens aan abortus wilde denken. Die had hij niet zien aankomen. Daar kwam bij dat ze eenendertig was en dacht dat dit haar laatste kans zou kunnen zijn om een kind te krijgen. Misschien was het een teken? Was het zo voorbeschikt?

Ze trouwden snel. In het begin viel het wel mee. Er gebeurde van alles. Ze zei dat ze geen bruiloft wilde omdat ze niemand had, het zou haar alleen maar verdrietig maken, haar kant van de kerk helemaal leeg, dus haalden ze alleen hun boterbriefje en gebruikten het geld dat ze anders aan de bruiloft kwijt waren geweest voor een huwelijksreis in Jamaica, in zo'n all-inclusiveresort. Het was goedkoop omdat het de laatste week van oktober was, het staartje van het orkaanseizoen.

Ze moesten een huis zoeken dat groot genoeg was voor het gezin van drie dat ze gingen worden, en ze hadden het geluk dat ze een koopje vonden in de buurt van Herring Run Park, een knus bakstenen huis, heel fatsoenlijk, en het oude houtwerk en glas-in-lood was allemaal nog intact. Jani kwam. Het was voor hen allebei de eerste keer, maar Pauline bleef kalm terwijl je hem kon opvegen. Nu hij erover nadenkt, misschien was dat het eerste teken dat ze niet normaal was. Hoorde een vrouw wel zo rustig te blijven onder de zorg voor haar eerste kind? Destijds had hij gedacht dat het betekende dat ze een geboren moeder was, maar misschien was het juist het bewijs van het tegendeel. Ze was afstandelijk, gedistantieerd, een verzorger, geen ouder.

De seks kwam op een laag pitje te staan na Jani's geboorte, maar het was nog wel zo lekker dat het hem boos maakte dat ze het niet vaker deden. Als hij meer aandacht van haar wilde, moest hij haar met het huishouden helpen, zei ze. Zo was hij niet opgevoed. Gregg was opgegroeid zonder vader, en zijn moeder had zich uit de naad gewerkt, het huis in en weer uit, om te zorgen dat hij wist wat hem toekwam als man. Pauline had niet eens werk. Waarom was zij zo moe?

Tegen de tijd dat Jani twee werd, was Pauline nog steeds moe en het nieuwtje was overal wel vanaf: van het huwelijk, het huis, het kind, haar. Er was niets meer wat hen kon afleiden van het feit dat ze elkaar

gewoon niet zo graag móchten. Toch was de seks nog steeds goed. Achteraf gezien denkt hij dat ze de seks als haar baan zag, een baan waar ze plezier in had. Als hij zijn vrienden op het werk hoorde klagen, voelde hij zich zelfvoldaan omdat het bij hen anders was, maar nu wist hij dat ook dat een teken was dat ze tegennatuurlijk was. Als een vrouw eenmaal moeder werd, hoorde ze niet meer zo te zijn. Pauline was een vies, schunnig meisje. Ze was niet geschikt als moeder, als echtgenote. Hoe had het hem kunnen ontgaan?

Toen was Pauline – het was moeilijk om het toe te geven, zelfs aan zichzelf – Pauline was hem gaan slaan. Als ze bézig waren. Het was ermee begonnen dat hij haar wat billenkoek gaf, niet hard, gewoon voor de lol, om de seks wat pit te geven. Haar geloei had in geen verhouding gestaan tot de pijn en ze had geprobeerd hem te krabben met haar nagels.

Maar toen ze gekalmeerd was, vroeg ze of hij wilde weten hoe het voelde. Dat wilde hij niet, maar hij wilde niet de schijn wekken dat hij minder dapper was dan zij. Ze gaf hem een klap op zijn wang. Het deed pijn, maar hij wilde niet zeggen hoe erg, want hij kon haar niet stoerder laten zijn dan hij zelf was. Al had hij zich natuurlijk ingehouden, niet al zijn kracht gebruikt omdat dat verkeerd zou zijn, terwijl zij zich had uitgeleefd. Het stak. Het was pijnlijk. Het was opwindend.

Toen, een maand of twee geleden, waren de hevige ruzies van hun dagelijkse leven doorgedrongen in de seks en was zelfs de seks niet meer leuk. Hij had een collega, Mandy, die met hem ging lunchen, luisterde en meeleefde. Hij begon tot laat weg te blijven onder het mom dat hij moest overwerken. Ze deden veel herfinancieringen op het werk, dus het was geloofwaardig. Dan ging hij naar huis, naar Pauline, overlopend van die raadselachtige woede.

Hij begon bezoeken te brengen aan de bar waar hij Pauline had leren kennen en ja, soms nam hij een andere meid mee naar het parkeerterrein. De seks was nooit zo lekker als met Pauline, in het begin, maar beter dan wat hij nu had, wat neerkwam op zo goed als niets.

Hij had die strandvakantie voorgesteld als laatste gezinsuitje, om te

zien of ze de weg terug naar elkaar konden vinden. Hij wekte de schijn dat de gehuurde studio deel uitmaakte van het plan: echt samen zijn, een en al gelukzaligheid, enzovoort. Maar in zijn achterhoofd overwoog hij al weg te gaan. Zijn moeder zou hem wel opvangen, op zijn moeder kon hij altijd rekenen.

Nu is zij weggegaan, en ze heeft hem met het kind opgescheept. Er was nog een briefje geweest, alleen aan hem gericht, dat hij voor Jani verborgen heeft gehouden. Dat briefje was koel en zakelijk. Getypt bovendien, wat betekent dat ze het al had opgesteld voordat ze hier zelfs maar waren. Waarschijnlijk uitgetikt in de bibliotheek, waar ze tekstverwerkers hadden.

Ik zal je zo gauw mogelijk laten weten wat mijn plannen zijn. Ik weet dat je wilt scheiden, dus laten we er snel en pijnloos een eind aan maken. Het is het beste als Jani voorlopig bij jou blijft, in het huis en het ritme dat ze kent. Ik zal bellen als ik me heb gesetteld.

En nu is het dinsdag, de laatste dag van hun 'vakantie'. Hij heeft zich door de afgelopen achtenveertig uur heen geploeterd alsof het eind van dit uitstapje een soort finish was. Hij vindt het ongelooflijk hoe moeilijk het is om dag en nacht voor een kind te zorgen, al heeft hij zichzelf wijsgemaakt dat dat komt doordat ze niet in hun eigen huis zijn, met al hun spullen. Nu, terwijl hij inpakt voor de thuisreis, beseft hij dat het leven gewoon door zal gaan, dat hij eenmaal thuis nog meer problemen zal krijgen. Hoe komt hij aan kinderopvang? Hij is dol op Jani, maar Jezus, hij kan geen alleenstaande vader zijn.

Op de dag van je vertrek moet je om elf uur weg zijn, en als je ook maar een minuut langer blijft, krijg je een boete van honderdvijfentwintig dollar, zelfs op dinsdag. Jani wilde nog een ochtend naar het strand, maar als ze dat doet, kan Gregg niet inpakken en de studio schoon genoeg achterlaten om zijn borg terug te krijgen. Jani jengelt onophoudelijk en geeft blijk van echt talent voor het maken van troep waar hij net heeft schoongemaakt: ze stapt in bergjes bij elkaar geveegd stof en zet plakkerige handafdrukken op apparaten, tafels en wanden. Ze komen maar net op tijd weg, om 10:57 uur volgens het dashboard-klokje.